

ZIN

Studia informacyjne
Information studies

VOL. 54 2016 NO. 2(108)

p-ISSN 0324-8194

e-ISSN 2392-2648

ROZPRAWY. BADANIA. MATERIAŁY | THESES. RESEARCH. MATERIALS

Laurence Favier

Humanities Crowdsourcing [*Crowdsourcing w humanistyce*]

Chris Biedermann

Cybersecurity and the Internet of Things [*Cyberbezpieczeństwo i Internet Rzeczy*]

Piotr Tańkowski

Architektura informacji jako problem badawczy informatologii [*Information Architecture as a Research Problem within the Frame of Information Science*]

Marzena Świgoń

Porównanie samooceny potencjału zawodowego niemieckich i polskich studentów kierunków i specjalności info- i bibliologicznych [*The Comparison of Self-Perceived Employability of German and Polish Students of Library and Information Science Majors and Specializations*]

Mariusz Luterek

Polish Public Libraries as Intermediaries for Access to Information and Public Services (e-Government) in the Opinion of Librarians [*Polskie biblioteki publiczne jako pośrednicy w dostępie do informacji i usług publicznych (e-Government) w opiniach bibliotekarzy*]

Maja Przastek - Samokowa

Czym jest humanistyka cyfrowa? Pole semantyczne pojęcia (zarys) [*Digital Humanities – a Sketch of the Semantic Field of the Concept*]

Teresa Zachara

Technologia cyfrowa w muzeach narracyjnych na przykładzie Muzeum Powstania Warszawskiego i Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN [*Digital Technology in the Narrative Museums on the Example of the Warsaw Rising Museum and POLIN Museum of the History of Polish Jews*]

Jakub Opas

Wykorzystanie metody person w projektowaniu usług bibliotek szkół wyższych [Use of Personas Method in Design of University Library Services]

RECENZJE I OMÓWIENIA | REVIEWS

Wśród zagranicznych książek [Foreign publications] (Jacek Wojciechowski)

Przegląd polskich nowości wydawniczych [New Polish publications] (Anna Stanis)

KRONIKA | CHRONICLE

XIV Międzynarodowa Konferencja ISKO “Knowledge Organization for a Sustainable World: Challenges and Perspectives for Cultural, Scientific, and Technological Sharing in a Connected Society” (Rio de Janeiro, 27-29 września 2016) [The 14th International ISKO Conference “Knowledge Organization for a Sustainable World: Challenges and Perspectives for Cultural, Scientific, and Technological Sharing in a Connected Society” (Rio de Janeiro, 27-29 September 2016)] (Wiesław Babik, Katarzyna Materska)

Międzynarodowa Konferencja „Digital Humanities Centres: Experiences and Perspectives” (Warszawa, 8-9 grudnia 2016 r.) [International Conference „Digital Humanities Centres: Experiences and Perspectives” (Warszawa, 8-9 December 2016 r.)] (Anna Kamińska)

WSKAZÓWKI DLA AUTORÓW | GUIDELINES FOR AUTHORS

Humanities Crowdsourcing

Laurence Favier

University of Lille 3, Department of Information and Document Sciences,

GERiiCO laboratory

Abstract

Purpose/Thesis: *Crowdsourcing* has become a generic term used in management theories to define new forms of production or “prosumption” (production and consumption) and in citizen sciences initiatives to present collaborative knowledge creation. In both cases (production and creation), Internet is the infrastructure that enables this ways of global collaboration. However crowd work doesn’t have the same goals. More, among citizen sciences, humanities crowdsourcing (HC) has specific features: this paper defines and frames the challenge of this specificity, situating it in the research infrastructure debate.

Approach/methods: The paper is based on real-life cases analysis and literature review.

Results and conclusions: This study on HC showed that the industrialization of science production through mechanized labor does not reflect reality and that digitalization does not unify scientific practices. The fact that actors involved in HC projects are neither a “crowd” nor amateurs indicates new forms of public engagement in science different from “wisdom of crowd” or mechanized labor.

Keywords

Humanities crowdsourcing. Citizen sciences. Research infrastructures.

Crowdsourcing w humanistyce

Abstrakt

Cel/Teza: W literaturze z zakresu nauk o zarządzaniu wprowadzony został ogólny model crowdsourcingu dla wszelkich zastosowań. Niniejszy artykuł dotyczy specyficznych cech crowdsourcingu wykorzystywanego w nauce i humanistyce w porównaniu z nauką obywatelską. Podkreślony został w nim związek między modelowaniem crowdsourcingu wykorzystywanego w badaniach w humanistyce a debatą nad infrastrukturą badawczą.

Koncepcja/Metody badań: Analiza porównawcza modeli crowdsourcingu wykorzystywanych w humanistyce na podstawie analizy literatury akademickiej i istniejących projektów crowdsourcingowych.

Wyniki i wnioski: Próby modelowania crowdsourcingu nie prowadzą do wyodrębnienia jednego podejścia do e-współpracy i jednego modelu e-nauki. Nauki humanistyczne, które cechują specyficzne problemy i zasoby, mają do czynienia z różnorodnością kulturową i są wspierane przez właściwe im metody badawcze. Co więcej, standaryzacja opisu przedmiotów badań nauk humanistycznych oraz modelowanie ich praktyk badawczych nie zredukują ich różnorodności. potrzebne są dalsze badania w zakresie: praktyk uczenia się i sposobów współpracy.

Oryginalność/Wartość poznawcza: Porównanie podejść do zjawiska crowdsourcingu stosowanych w literaturze nauk o zarządzaniu, analiza praktyk crowdsourcingu w naukach obywatelskich i wzorów crowdsourcingu w literaturze humanistycznej.

Słowa kluczowe

Crowdsourcing w humanistyce. Nauki obywatelskie. Infrastruktura badawcza.

Laurence FAVIER is Professor of information and communication sciences at University of Lille3-Charles de Gaulle (France). She teaches library and information science. Her main research interests are: knowledge organization, history of documentation and e-government. In these fields she’s focused on: social aspects of information organization, use and practices (crowdsourcing, collaborative information filtering, social influence, research infrastructures and digital humanities, interoperability issues to facilitate communication of information

between groups and disciplines) and the European tradition of document and documentation. Selected publications: Favier L. : Diderot et Otlet : quelques remarques sur deux contributions majeures à l'organisation des connaissances. AIDA Informazioni n°3-4 2016, (to be published) ; Favier, L; Vinck D.; Mustafa El Hadi W. (eds.): L'interopérabilité culturelle. Communication 2016 vol.34/1 (<https://communication.revues.org/6606>); Favier L. : Les Humanités numériques et l'évolution des infrastructures de recherche : quels enjeux pour l'organisation des connaissances ?; 10ème Colloque ISKO-France, Strasbourg 5-6 novembre 2015, Systèmes d'organisation des connaissances et humanités numériques; Favier L.: The Library as Place in the Digital Age. In: B. Sosińska-Kalata et al. (eds..) Information science in the change: conceptions, methods, research, practices. Miscellanea Informatologica Varsoviensia vol. VII, 195-207; Favier L.; Mustafa El Hadi. L'interopérabilité des systèmes d'organisation des connaissances : une nouvelle conception de l'universalité du savoir ? ». In : Recherches ouvertes sur le numérique. Editions Hermès, Traité des sciences et techniques de l'information 2013 .23-38 ; Favier L.; Mustafa El Hadi W.: From text to image: the concept of universality in Knowledge Organization systems designed by Paul Otlet and the International Institute of Bibliography . In: Categories, Contexts and Relations in Knowledge Organization. Proceedings of the 12th International ISKO (International Society of Knowledge Society) Conference, 6-8 August 2012, Mysore, India. Würzburg: Ergon Verlag 2012, 220-229.

Contact to the Author:

[e-mail: laurence.favier@univ-lille3.fr](mailto:laurence.favier@univ-lille3.fr)

University of Lille 3, Department of Information and Document Sciences.
GERiiCO laboratory.
B.P. 60149, 59 653 Villeneuve d'Ascq Cedex, France

Cybersecurity and the Internet of Things

Christopher Biedermann

Emitel sp. z o.o., Poland; Department of Information Systems, Warsaw University of Technology

Abstract

Purpose/Thesis: The purpose of this paper is to utilize a recent cyber-attack to highlight the current state of readiness of Internet of Things (IoT) technologies with regard to security vulnerabilities and to highlight what the author believes are fundamental changes that will need to take place within these industries and technologies to mitigate overall cybersecurity risk.

Approach/Methods: The approach to this problem in the paper is to analyze and interpret findings from a myriad of existing published security studies and commentary.

Results and conclusion: The conclusions of this analysis are the following key points: (1) with the world becoming more and more interconnected through web enabled devices (IoT devices), new forms of security threats have been developed; (2) at present there is a high level of vulnerability with regard to these devices; (3) there are existing technologies that can be implemented today to mitigate many of these risks; (4) however due to the fragmented and heterogeneous nature of the IoT devices, implementation of even basic levels of security is more challenging than in the case of traditional Internet connected devices (e.g. personal computers); (5) the industry needs to face and address three key fundamental issues that will in turn help to mitigate the unique security threats posed by IoT devices namely: drive for open standards, industry cooperation and consolidation, and improvement of consumer awareness.

Originality/Value: The value of the research is to highlight the security issues related to the Internet of Things and propose certain solutions that must be implemented to increase the level of security awareness within the IoT environment.

Keywords

Cybersecurity. Denial of Service Attack. Internet Security. Internet of Things. IoT.

Cyberbezpieczeństwo i Internet Rzeczy

Abstrakt

Cel/Teza: Celem artykułu jest wykorzystanie przykładów niedawnych cyberataków do przedstawienia obecnego stanu przygotowania technologii Internetu Rzeczy (IoT) na zagrożenia bezpieczeństwa oraz podkreślenia fundamentalnych zmian, które muszą nastąpić w przemyśle i technologiach IoT, aby zminimalizować ogólne ryzyko związane z cyberbezpieczeństwem.

Koncepcja/Metody badań: Problem ten jest przedstawiony w artykule na podstawie analizy i interpretacji wyników badań dotyczących cyberbezpieczeństwa, opublikowanych w licznych studiach i sprawozdaniach.

Wyniki i wnioski: Wnioskami z tej analizy są następujące kluczowe kwestie: (1) w świecie, w którym urządzenia są coraz silniej ze sobą powiązane poprzez łącza internetowe (urządzenia IoT, Internetu Rzeczy) powstały nowe formy zagrożenia bezpieczeństwa; (2) obecnie urządzenia te są w dużym stopniu podatne na ataki; (3) istnieją dziś technologie, które można zastosować, aby złagodzić wiele spośród tych zagrożeń; (4) jednakże, ze względu na rozdrobniony i heterogeniczny charakter urządzeń IoT, zapewnienie nawet podstawowego poziomu bezpieczeństwa jest znacznie większym wyzwaniem niż w przypadku tradycyjnych urządzeń podłączonych do Internetu (np. komputerów osobistych); (5) przemysł musi skierować uwagę na trzy podstawowe zagadnienia, które pomogą zmniejszyć te szczególne zagrożenia bezpieczeństwa stwarzane przez urządzenia IoT, tj.:

wykorzystanie otwartych standardów, współpraca i konsolidacja przemysłu, poprawa świadomości konsumentów.

Orginalność/Wartość poznawcza: Wartością badania jest naświetlenie problemów bezpieczeństwa związanych z Internetem Rzeczy oraz zaproponowanie pewnych rozwiązań, które należy wprowadzić, aby zwiększyć poziom świadomości bezpieczeństwa w środowisku IoT.

Słowa kluczowe

Cyberbezpieczeństwo. Atak DoS. Atak Denial of Service. Bezpieczeństwo Internetu. Internet Rzeczy. IoT.

CHRISTOPHER BIEDERMANN is currently a PhD student at the Warsaw University of Technology, Department of Information Systems. Prior to entering into the PhD program he has worked in a number of companies in the technology sector and is currently a management board member at Emitel in Poland. In addition he has received a MBA from the University of Texas-Austin in 1994 and a B.S. from Lehigh University in 1989. His present studies are focused on researching solutions how to develop standardized communication protocols and machine learning principles for the Internet of Things.

Contact to the Author
cfbieder@hotmail.com
Emitel Sp. z o.o.
ul. Wolowska 22
02-675 Warszawa

Architektura informacji jako problem badawczy informatologii

Piotr Tafiłowski

*Katedra Informatologii, Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii,
Uniwersytet Warszawski*

Abstrakt

Cel/Teza: Celem artykułu jest zaprezentowanie refleksji nad związkami pomiędzy architekturą informacji a informatologią, zarówno w zakresie badań naukowych, jak i dydaktyki uniwersyteckiej.

Koncepcja/Metody badań: Rozważania dotyczące miejsca architektury informacji w systemie nauki o informacji podjąłem jako pracownik jednego z instytutów prowadzącego badania w zakresie bibliologii i informatologii, planującego uruchomić kierunek studiów pod nazwą „Architektura informacji”. Było to konieczne, jako że plany utworzenia takiego kierunku spotkały się niezrozumieniem powiązań tego obszaru badań i działalności praktycznej z bibliologią i informatologią ze strony rady wydziału.

Wyniki i wnioski: Refleksja nad zakresem zagadnień wchodzących w pole zainteresowań architektury informacji z jednej strony, z drugiej zaś nad problematyką badawczą informatologii oraz nad programami studiów prowadzonych w jej zakresie wskazuje, że architektura informacji w wysokim stopniu wpisuje się w zakres zainteresowań informatologów.

Oryginalność/Wartość poznawcza: Podjęcie tego typu rozważań oraz podanie uargumentowanej odpowiedzi na pytanie „Dlaczego informatolodzy powinni uczyć architektury informacji?” wydają się być uzasadnione biorąc pod uwagę, iż wnioski o utworzenie takiego kierunku studiów w ramach naszej dyscypliny budziły kontrowersje i zastrzeżenia kolegów z innych instytutów czy też władz uczelni, zaś kompetencje informatologów w tym zakresie bywają kwestionowane. Prezentowany tekst pozwala na rozwianie wątpliwości w tym zakresie. Refleksji takiej do tej pory nikt jeszcze nie przedstawił.

Słowa kluczowe

Architektura informacji. Informatologia. Kształcenie.

Information Architecture as a Research Problem within the Frame of Information Science

Abstract

Purpose/Thesis: The purpose of this paper is to present a reflection on the relationship between Information Architecture and Information Science, both as scientific disciplines and the everyday practice of university education.

Approach/Methods: The considerations concerning the placement of Information Architecture within the framework of Information Science were started when the author was an employee of the Institute that planned to start a degree course called "Information Architecture". This was necessary since the plans to set up such a field of studies met with a lot of resistance from the faculty council.

Results and conclusions: The reflection on the range of issues included in the scope of interest of Information Architecture as well as on the research issues of informatology and the curriculum within its frames indicates that Information Architecture fits into the range of interests of Information Science to a large extent.

Originality/Value: It seems justified to undertake this type of discussion and to provide an argumentative answer to the question "Why should informatologists teach Information Architecture?". The attempts to launch such a course in the framework of our discipline aroused controversy and objections of our colleagues employed in other institutes, fellow members of the faculty or university authorities. Also, the competences of researchers in Information Science in this field are questioned. This paper attempts to dispel all arising doubts. This type of reflection has not been presented so far.

Keywords

Information architecture. Informatology. Education.

*Dr hab. PIOTR TAFIŁOWSKI, adiunkt w Katedrze Informatologii na Wydziale Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego. W pracy naukowej i dydaktycznej zajmuje się bibliologią historyczną, dziejami komunikacji społecznej oraz zagadnieniami informatologii. Najważniejsze nowe publikacje: Media społecznościowe jako źródło informacji bibliograficznej w naukach humanistycznych. Komunikat z badań, „Zagadnienia Informatologii. Studia Informacyjne” 54 (2016), nr 1 (107), s. 55-66; *The Duels of Monarchs: the Issue of Ritual Communication from Antiquity to the Present Day*, „Theatrum Historiae” 18 (2016); *Geographical Horizons of the Poles in 16th Century from the Perspective of Social Communication* [w:] *Editionswissenschaftliches Kolloquium 2015 : Die Geschichte im Bild*, herausgegeben von H. Flachenecker, K. Kopiński und J. Tandecki, Toruń 2016, s. 27-33; *Rejestracja rękopiśmiennych i drukowanych poloników w zbiorach zagranicznych – problem wciąż otwarty*, „Roczniki Biblioteczne” 58 (2014) [druk 2015], 87-100; *Anti-Turkish Literature in 15th-16th Century Europe*, „Tarih İncelemeleri Dergisi”, XXX/1 (2015), 231-280; *Antyturecka korespondencja Macieja Korwina i Sykstusa IV : przyczynek do dziejów propagandy w stosunkach międzynarodowych w późnym średniowieczu*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Historyczne”, 143 (2016), 1, 37-55.*

Kontakt z autorem:

p.tafilowski@gmail.com

Katedra Informatologii

Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego

Nowy Świat 69, p. 313

00-927 Warszawa

Porównanie samooceny potencjału zawodowego niemieckich i polskich studentów kierunków i specjalności info- i bibliologicznych

Marzena Świgoń

Zakład Archiwistyki, Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Abstrakt

Cel/Teza: Celem badań było porównanie potencjału zawodowego (kariery, zatrudnialności) niemieckich i polskich studentów kierunków i specjalności informatologiczno-bibliologicznych.

Koncepcja/Metody badań: W obu środowiskach wykorzystano taki sam kwestionariusz, obejmujący dziewięć komponentów potencjału zawodowego, m.in. postrzeganie marki uniwersytetu, statusu studiowanej dziedziny oraz własnych umiejętności i kompetencji przydatnych na współczesnym rynku pracy.

Wyniki i wnioski: Respondenci z polskich ośrodków odznaczali się wyraźnie niższym od studentów w Niemczech poziomem samooceny niektórych komponentów potencjału zawodowego, tj. związanych ze statusem studiowanej dziedziny oraz popytem na absolwentów kierunków i specjalności info- i bibliologicznych.

Oryginalność/Wartość poznawcza: Badania są pierwszą próbą porównania potencjału kariery/zatrudnialności niemieckich i polskich studentów studiujących nauki o książce, bibliotece i informacji.

Słowa kluczowe

Indywidualne zarządzanie wiedzą i informacją. Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo. Potencjał kariery. Studenci. Zatrudnialność.

The Comparison of Self-Perceived Employability of German and Polish Students of Library and Information Science Majors and Specializations

Abstract

Purpose/Thesis: The aim of the study was a comparison of self-perceived employability of German and Polish students of Library and Information Science majors and specializations.

Approach/Methods: The same questionnaire was used in both environments, compatible with the model of students' employability. This model includes, among others, the involvement in the studies and academic performance, the perception of the strength of the university brand, the reputation the university has within the field of study, the status of the field of study, the demand of the labor market for the professionals of the subject field, the perception of the current state of the labor market, the awareness of opportunities in the labor market, the confidence in skills and competences; and last, but not the least – personal knowledge and information management.

Results and conclusions: The level of self-assessment of Polish respondents' employability was lower than that of German respondents, particularly as regards the scope of the status of the study field and the demand of the labor market for the professionals of the subject field.

Originality/Value: The study was the first attempt of the comparison of German and Polish students' employability.

Keywords

Employability. Library and Information Science schools. Personal knowledge and information management. Students.

Dr hab. MARZENA ŚWIGOŃ, prof. UWM specjalizuje się w problematyce zarządzania i dzielenia się informacją i wiedzą. Habilitowała się w zakresie bibliologii i informatologii na Uniwersytecie Wrocławskim w 2013 r. Pracuje w Instytucie Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Najważniejsze publikacje: Personal Knowledge and Information Management – conception and exemplification. Journal of Information Science 2013, 39(6); Library anxiety among Polish students: development and validation of the Polish Library Anxiety Scale. Library & Information Science Research 2011, 33(2); Information limits – definition, types and typologies. Aslib Proceedings: new information perspectives 2011, 63(4).

Kontakt z autorem:

marzena.swigon@uwm.edu.pl

Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych
Zakład Archiwistyki, Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
ul. Kurta Obitza 1
10-725 Olsztyn

Polish Public Libraries as Intermediaries for Access to Information and Public Services (e-Government) in the Opinion of Librarians¹

Mariusz Luterek

*Department of Information Science, Faculty of Journalism, Information and Bibliology,
University of Warsaw*

Abstract

Purpose/Thesis: The aim of this paper is to present opinions of the librarians on the role of public libraries as intermediaries in access to public information and services in Poland.

Approach/Methods: For this purpose the following hypothesis was adopted: public libraries have means and are willing to act as an intermediaries in access to information and public services for citizens. Verification of the research hypothesis was executed through a survey, which was subjected to libraries in three voivodeships: Lesser Poland, Mazowieckie and Świętokrzyskie Voivodeships.

Results and conclusions: Achieved results prove that the level of interest of Polish public libraries in assisting in access to public electronic information and services is very low. In most cases was observed an approach which can be summarized as follows: users do not need it, in the library there is not enough place, enough employees and there are too serious financial shortages.

Originality/Value: Data presented in this paper give basic overview on the topic previously not being addressed in any research in that scope in Poland.

Keywords

Public information. Public services. e-Government. Public libraries. Poland.

Polskie biblioteki publiczne jako pośrednicy w dostępie do elektronicznych informacji i usług publicznych (e-government) w opiniach bibliotekarzy

Abstrakt

Cel/Teza: Celem artykułu jest zaprezentowanie wyników badania opinii bibliotekarzy w zakresie możliwości pośredniczenia przez biblioteki publiczne w dostępie do informacji i usług publicznych (e-government) w Polsce.

Koncepcja/Metody badań: Na potrzeby badania przyjęto następującą hipotezę badawczą: Biblioteki publiczne mogą pełnić funkcję pośrednika w dostępie do informacji i usług publicznych dla obywateli. Weryfikację

¹ This paper is based on a project, which was financed by the National Science Center Poland, through grant based on the Decision No DEC-2011/03 / D / HS2 / 01124

hipotezy przeprowadzono poprzez badanie ankietowe bibliotek publicznych w trzech województwach: Małopolskim, Mazowieckim oraz Świętokrzyskim.

Wyniki i wnioski: Uzyskane wyniki dowodzą, że poziom zainteresowania pełnieniem funkcji pośredniczącej w dostępie do informacji i usług publicznych online wśród bibliotekarzy jest niski. W większości przypadków jako powód tego stanu rzeczy podawano niewystarczającą powierzchnię użytkową, ograniczoną liczbę pracowników oraz niedostateczne środki finansowe.

Oryginalność/Wartość poznawcza: Rezultaty przedstawione w artykule odnoszą się do tematyki nie podejmowanej wcześniej w polskiej literaturze naukowej.

Słowa kluczowe

Informacja publiczna. Usługi publiczne. e-Government. Biblioteki publiczne. Polska.

Dr MARIUSZ LUTEREK, PhD, is an Assistant Professor at University of Warsaw (Department of Information Studies, Faculty of Journalism, Information and Book Studies). Author of many publications on e-government, including the book e-Government. Public information systems (2010). Leader of the project "Libraries as intermediaries in access to public information and services" – funded by Polish National Science Centre.

Contact to the Author:

m.luterek@uw.edu.pl

Katedra Informatologii

Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii, Uniwersytet Warszawski

Nowy Świat 69

00-046 Warszawa

Czym jest humanistyka cyfrowa? Pole semantyczne pojęcia (zarys)

Maria Przastek-Samokowa

Katedra Informatologii

Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii

Uniwersytet Warszawski

Abstrakt

Cel/Teza: Celem artykułu jest próba przedstawienia polskiego rozumienia pojęcia 'humanistyka cyfrowa' i stworzenie jego pola semantycznego.

Koncepcja/Metody badań: Stosując podejście językoznawcze, przeprowadzono językową i merytoryczną analizę wybranego materiału – niejednorodnego gatunkowo – zawierającego definicje i charakterystyki humanistyki cyfrowej.

Wyniki/wnioski: W wyniku analizy z tekstów wyabstrahowano znaczące swobodne słowa kluczowe (najistotniejsze elementy opisów/definicji HC) wraz z kontekstami ich użycia. Pozwoliło to na wyodrębnienie kategorii znaczeniowych (składników semantycznych nadrzędnego wyrażenia *humanistyka cyfrowa*). Zaproponowano dziewięć wyraźnych kategorii znaczeniowych pola semantycznego pojęcia 'humanistyka cyfrowa': 1) orientacja badawcza; 2) dziedzina/dyscyplina badawcza; 3) narzędzia; 4) projekty; 5) placówki i konsorcja; 6) formy komunikacji; 7) humanista cyfrowy; 8) kompetencje i umiejętności; 9) kierunek studiów.

Oryginalność/Wartość poznawcza: Artykuł – w podziale na aspekty, stające się kategoriami znaczeniowymi – ukazuje sposoby przedstawiania złożonego pojęcia 'humanistyka cyfrowa' oraz konstrukcję jego pola semantycznego. Uzyskane wyniki mogą stanowić punkt odniesienia dla dalszych badań dot. interpretacji pojęcia 'humanistyka cyfrowa' oraz dot. rozwoju samej humanistyki cyfrowej.

Słowa kluczowe

Deskrypcja. Humanistyka cyfrowa. Kategoria znaczeniowa. Pole semantyczne.

Digital Humanities – a Draft of the Semantic Field of the Concept

Abstract

Purpose/Thesis: The aim of this paper is to present Polish interpretations of the concept of 'digital humanities' and its semantic field.

Approach/Methods: The linguistic and content analysis of selected heterogeneous material, including both definitions and characteristics of digital humanities.

Results and conclusions: The analysis of the resources resulted in the extraction of significant keywords (the most important elements of descriptions/definitions), together with their contexts. That enabled the author to distinguish semantic categories (semantic elements of the mother phrase 'digital humanities'). Nine discrete semantic categories of the semantic field of the concept of 'digital humanities' have been identified: 1) research orientation; 2) research domain/discipline; 3) tools; 4) projects; 5) units and consortia; 6) communication forms; 7) digital humanist; 8) competences and skills; 9) degree course.

Originality/Value: The paper, arranged according to the aspects finally turned into semantic categories, discusses presentation modes of the complex concept of 'digital humanities' and the structure of its semantic field. The results can be useful for further research concerning both the interpretation of the concept itself and the development of digital humanities.

Keywords

Description. Digital humanities. Semantic category. Semantic field.

Dr MARIA PRZASTEK-SAMOKOWA pracuje w Katedrze Informatologii na Wydziale Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii UW. Z wykształcenia językoznawca-slawista swoje zainteresowania badawcze koncentruje wokół zagadnień dot. użytkowników informacji, komunikacji językowej, e-slawistyki. Jest członkiem Komisji Bibliografii Lingwistycznej przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów, a także członkiem międzynarodowego zespołu opracowującego bibliograficzną bazę danych światowego językoznawstwa slawistycznego iSybislaw, dostępnego w Internecie (www.isybislaw.ispan.waw.pl).

Kontakt z autorką:

m.przastek-samok@uw.edu.pl

Katedra Informatologii

Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego

Nowy Świat 69

00-927 Warszawa

Technologia cyfrowa w muzeach narracyjnych na przykładzie Muzeum Powstania Warszawskiego i Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN

Teresa Zachara

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Abstrakt

Cel/Teza: Artykuł przedstawia wyniki badań, których celem było ustalenie zakresu i sposobów wykorzystywania technologii cyfrowej przez dwa znane polskie muzea narracyjne: Muzeum Powstania Warszawskiego (MPW) i Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN (Muzeum POLIN).

Koncepcja/Metody badań: W badaniach tych wykorzystano trzy metody: analizę źródeł, która pozwoliła na zorientowanie się w zmieniającej się roli muzeów oraz wykorzystywanie przez te placówki technologii cyfrowej; wizję lokalną i wywiad z pracownikami Muzeum Powstania Warszawskiego i Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, które pozwoliły na zapoznanie się z zastosowanymi w tych placówkach elementami technologii cyfrowej; analizę stron internetowych wspomnianych dwóch muzeów. Triangulacja tych metod umożliwiła na przedstawienie systematycznego przeglądu zastosowań różnych narzędzi i metod technologii cyfrowej w różnych obszarach i formach działalności wybranych muzeów.

Wyniki i wnioski: Badania pozwoliły stwierdzić, że wdrażanie w muzeach technologii cyfrowej jest procesem długotrwałym i dalekim od zakończenia, choćby z uwagi na pojawiające się ciągle nowe rozwiązania technologiczne. Polskie muzea obecnie nie wykorzystują wszystkich możliwości technologii cyfrowej, ale z uwagi na rosnące wymagania zwiedzających będą zapewne zmuszone do wdrożenia najnowocześniejszych rozwiązań.

Oryginalność/Wartość poznawcza: Artykuł prezentuje dziewięć obszarów działalności muzeów, w których można wykorzystać technologię cyfrową. Stanowi skrócone kompendium informacji z tej dziedziny wiedzy i praktyki.

Słowa kluczowe

Aplikacje na urządzenia mobilne. Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN. Muzeum Powstania Warszawskiego. Nowoczesna wystawa muzealna. Rzeczywistość rozszerzona. Serwisy społecznościowe. Sieci semantyczne. Technologia cyfrowa.

Digital Technology in the Narrative Museums on the Example of the Warsaw Rising Museum and POLIN Museum of the History of Polish Jews

Abstract

Purpose/Thesis: The paper presents the results of the research aimed at determining the scope and methods of digital technology use by two well-known Polish narrative museums: the Museum of the Warsaw Rising (MPW) and POLIN Museum of the History of Polish Jews (POLIN Museum).

Approach/Methods: In the presented study three methods were used: the analysis of the sources that provided some insight into the changing role of museums and their use of digital technologies; the local observations and interviews with the staff in the Warsaw Rising Museum and POLIN Museum of the History of Polish Jews, that allowed to get oneself acquainted with the digital technologies employed in those museums; the analysis of the websites of the two museums in question. The triangulation of these methods enabled a systematic review of the use of various tools and methods of digital technology within the range of areas and forms of activity of the selected museums .

Results and conclusions: The study revealed that the implementation of digital technology in museums is a long process and far from being completed, for instance, due to constantly emerging new technologies. Polish museums do not use all possibilities offered by the digital technology, but due to the increasing visitors' demands they will probably be forced to implement the most recent solutions.

Originality/Value: The paper presents nine areas of museum activity where the digital technologies can be applied. It is a brief compendium of information on this area of knowledge and practice, illustrated with examples of applications of a specific technology or devices in the two museums.

Keywords

Applications for mobile devices. Augmented reality. Digital technology. Modern museum exhibitions. POLIN Museum of the History of Polish Jews. Semantic networks. Social networking sites. Warsaw Rising Museum.

TERESA ZACHARA jest absolwentką Instytutu Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych. Pracuje jako starszy specjalista w Departamencie Dziedzictwa Kulturowego za Granicą i Strat Wojennych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Jest autorką artykułów w biuletynie Przeszłość i Pamięć oraz trzeciego tomu publikacji Powstanie styczniowe. Mogiły i miejsca pamięci (Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, 2013). Interesuje się wprowadzeniem nowoczesnych technologii cyfrowych w placówkach zajmujących się historią.

Kontakt z autorką:

teresa.zachara@wp.pl, tzachara@mkidn.gov.pl

Departament Dziedzictwa Kulturowego za Granicą i Strat Wojennych

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

ul. Krakowskie Przedmieście 15/17

00-071 Warszawa

Wykorzystanie metody person w projektowaniu usług bibliotek szkół wyższych

Jakub Opas

Cheil Poland

Abstrakt

Cel/Teza: Celem artykułu jest przedstawienie nowego podejścia do identyfikacji potrzeb informacyjnych użytkowników bibliotek na podstawie tzw. metody person.

Koncepcja/Metody badań: Podstawą artykułu jest analiza piśmiennictwa przedmiotu oraz materiałów źródłowych uzyskanych od pracownika biblioteki Högskolan I Borås. Wykorzystanie metody person w projektowaniu usług bibliotecznych przedstawiono na przykładzie czterech studiów przypadków: Biblioteki szkoły wyższej w Borås (Szwecja), Bibliotek wydziałowych Uniwersytetu Kolorado w Boulder (USA), Biblioteki Uniwersytetu Cornella w Ithace (USA), Biblioteki Uniwersytetu Macquarie w Sydney (Australia).

Wyniki i wnioski: Scharakteryzowano metodę wypracowaną na gruncie pola naukowego komunikacji człowiek-komputer. Analiza przykładów opisanych w niniejszym artykule potwierdziła, iż wykorzystanie w badaniu potrzeb użytkowników nowych metod wypracowanych w innych naukach może zaowocować zapewnieniem większej funkcjonalności placówek bibliotecznych i lepszym dopasowaniem ich usług do potrzeb użytkowników.

Oryginalność/Wartość poznawcza: W artykule zaproponowano nowe podejście do identyfikacji potrzeb użytkowników, dotychczas nie obecne w polskiej literaturze przedmiotu.

Słowa kluczowe

Biblioteki szkół wyższych. Badania użytkowników. Persona. Profile użytkowników. Użytkownicy informacji.

The Personas Method in Designing University Library Services

Abstract

Purpose/Thesis: The aim of this paper is to introduce a new approach to the identification of library users' needs on the grounds of so-called personas method.

Approach/Methods: The critical analysis of the literature and source materials obtained from Högskolan i Borås library employee provide the background for this paper. The use of person method in designing library services is exemplified by four case studies: University Library in Borås (Sweden), University of Colorado at Boulder faculty libraries (USA), Cornell University Library in Ithaca (USA), Macquarie University Library in Sydney (Australia).

Results and conclusions: Person method, based on human-computer interaction, was described. The analysis of the examples described in this work confirmed that the application of methods developed in other disciplines may result in improved library functionality as well as better adjustment of library services to their users' needs.

Originality/Value: This paper proposes a new approach to the identification of users' needs, the approach not present so far in Polish literature.

Keywords

University libraries. Information users. Person. User profiles. User studies.

Mgr JAKUB OPAS jest absolwentem studiów drugiego stopnia (2015) na kierunku Informacja Naukowa i Bibliotekoznawstwo w Instytucie Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego. Obecnie pracuje w agencji reklamowej Cheil Poland jako kierownik działu centrum usług wspólnych.

Kontakt z autorem:

[*jakub.opas@gmail.com*](mailto:jakub.opas@gmail.com)